

Budgetunderlag 2021–2023

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Förslag till finansiering.....	5
2	Svagare arbetsmarknad under kommande år	6
2.1	Långtidsarbetslösheten ökar de närmaste åren.....	7
2.2	Arbetskraftsbristen kvarstår under de närmaste åren.....	7
2.2.1	Var finns framtida lediga resurser?	8
2.3	Fler inskrivna arbetslösa med kort utbildning	8
3	Arbetsförmedlingens ekonomi	10
3.1	Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	10
3.1.1	Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	10
3.1.2	Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd ...	11
3.1.3	Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser.....	14
3.1.4	Anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.....	16
3.1.5	Anslag 1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar.....	17
3.1.6	Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	18
3.2	Övriga medel som disponeras.....	19
3.3	Internationellt utvecklingssamarbete.....	19
3.4	Lokalbehov.....	20
3.5	Investeringar och låneram.....	21
3.6	Övriga ekonomiska villkor	23
4	Förslag till regeländringar	24
4.1	Förslag att upphäva förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar	24
4.2	Varför infördes yrkesintroduktionsanställningarna?	24
4.3	Oklara sysselsättningseffekter av yrkesintroduktionsanställningarna.....	24
4.4	Motivering till Arbetsförmedlingens förslag.....	26
4.5	Konsekvenser för verksamheten av Arbetsförmedlingens förslag.....	26
4.6	Ekonomiska konsekvenser	27
5	Bilagor	28
5.1	Förslag till regeländring: författningstext	28
5.2	Fördjupningstabeller	29
5.2.1	Bemyndiganderamar	30
5.3	Uppdrag avseende investeringar	31

1 Inledning

Arbetsförmedlingens uppgift fastställs i förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen. Myndighetens uppgift är att ansvara för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet samt att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft. I uppgiften ingår att prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden samt att bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. För att lösa uppgiften krävs, enligt myndighetens instruktion¹, bland annat att Arbetsförmedlingens verksamhet utformas så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt. Arbetsförmedlingen ska också, enligt instruktionen, säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Arbetsförmedlingen har även ett samlat ansvar, så kallat sektorsansvar, för frågor som rör personer med funktionsnedsättning samt tillgänglighet inom arbetsmarknadspolitiken. Dessutom har myndigheten ett särskilt ansvar för vissa nyanländas etablering genom etableringsuppdraget.² I det ingår att vara samordnande i förhållande till andra berörda parter.

Den aviserade nivån för Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag för 2021 är cirka 6,8 miljarder kronor. Jämfört med 2018 innebär detta en minskning med cirka 1,6 miljarder kronor samtidigt som myndighetens uppgift väsentligen kommer att vara oförändrad, arbetslösheten prognostiseras vara något högre och sökandesammansättningen mer resurskrävande.

Arbetsförmedlingen har under de senaste åren bedrivit ett intensivt utvecklingsarbete för att effektivisera myndighetens verksamhet med bland annat stora IT-investeringar. Tack vare genomförda effektiviseringar under 2019 och förväntade effektiviseringar under 2020 bedöms medelsbehovet för 2021 uppgå till cirka 7,6 miljarder kronor. Genom planerade effektiviseringar under 2022 och 2023 sjunker medelsbehovet ytterligare något i förhållande till behovet 2021. Uppdraget i regleringsbrevet för 2020 att säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro i hela landet leder samtidigt till varaktigt ökade kostnader på förvaltningsanslaget.

I bedömningen av medelsbehov ingår de förberedelser för reformeringen av myndigheten som anges i regleringsbrevet för 2020.³ Ytterligare uppdrag att förbereda för reformeringen kan komma att medföra ytterligare medelsbehov.

I sina budgetunderlag utgår Arbetsförmedlingen från de politiska ställningstaganden och regelverk som gäller det datum myndigheten överlämnar budgetunderlaget till regeringen. Även Arbetsförmedlingens medelsyrkanden för 2023 utgår alltså ifrån

¹

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

² Lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

³ Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Arbetsförmedlingen

myndighetens nuvarande uppgift, eftersom den tillgängliga informationen om Arbetsförmedlingens uppgift i det reformerade systemet, utformandet av ersättningsmodeller för fristående aktörer med mera i nuläget är alltför begränsad för att kunna utgöra underlag för beräkningar.

1.1 Förslag till finansiering

Arbetsförmedlingens förslag till finansiering för åren 2021 till 2023 i 2020 års prisnivå framgår av Tabell 1.

Tabell 1: Förslag till finansiering för åren 2021 till 2023

Beräknat medelsbehov i 2020 års prisnivå (tusental kronor)

	2021	2022	2023
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv			
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 633 000	7 533 000	7 421 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	33 453 000	33 465 000	30 994 000
<i>ap.1 Aktivitetsstöd</i>	13 193 000	12 919 000	12 099 000
<i>ap.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning</i>	16 851 000	17 042 000	16 203 000
<i>ap.3 Statliga ålderspensionsavgifter</i>	2 922 000	2 692 000	2 692 000
<i>ap.4 Utvecklingstid</i>	487 000	812 000	
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 323 000	8 920 000	8 787 000
<i>ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser</i>	9 298 000	8 895 000	8 787 000
<i>ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser snabbspår</i>	25 000	25 000	
1:4 Lönebidrag och Samhall m m	14 608 000	14 812 000	14 944 000
1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 566 000	6 301 000	6 205 000
<i>ap.1 Nystartsjobb</i>	4 752 000	4 673 000	4 577 000
<i>ap.2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar</i>			
<i>ap.3 Etableringsjobb</i>	814 000	1 628 000	1 628 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 914 000	1 738 000	1 711 000
Avgiftsinkomster som disponeras ⁴	7 500	7 800	7 700
Övriga inkomster som disponeras ⁵	478 000	478 000	478 000
Summa	72 982 500	73 254 800	70 547 700

⁴ Avser inkomster från avslutade och resultatförda projekt.

⁵ Bidrag från Försäkringskassan inom ramen för samarbetet med insatser för sjukskrivnas återgång till arbete.

2 Svagare arbetsmarknad under kommande år

Den internationella konjunkturen förväntas försvagas de kommande åren. Svensk ekonomi är beroende av utvecklingen i omvärlden, varför den internationella konjunkturförsvagningen förväntas påverka Sverige i hög grad. Den svagare ekonomiska utvecklingen prognostiseras medföra en lägre aktivitet och färre anställningar överlag inom näringslivet. Arbetskraftsefterfrågan prognostiseras därför vara lägre under de kommande åren jämfört med åren 2018 och 2019. Däremot prognostiseras utbudet av arbetskraft öka, men takten i ökningen avtar år från år genom en minskande nettoinvandring. Den prognostiserade ökningen av arbetskraftsutbudet förväntas att hålla tillbaka den framtida tillväxten i ekonomin.

Den avtagande sysselsättningsökningen prognostiseras bidra till att arbetslösheten förväntas stiga under 2020 och 2021 för att sedan minska något under 2022 och 2023, se Tabell 2.⁶ Under framför allt åren 2020 och 2021 påverkar även ett ökat arbetskraftsutbud att arbetslösheten ökar.

De kommande åren prognostiseras en ökad takt i strukturomvandlingen. Den drivs av den teknologiska utvecklingen genom att en tilltagande digitalisering av arbetslivet påverkar vilka kompetenser som efterfrågas, något som förändrar innehållet i arbetsuppgifterna inom många branscher och yrken.

Det finns mycket som talar för att den strukturella arbetslösheten kommer att stiga till en hög nivå i relation till den totala arbetslösheten. Antalet inskrivna arbetslösa som är i stort behov av omfattande stöd kommer därmed att ligga på den högsta nivån sedan början av 1990-talet. Detta gäller inte minst den växande gruppen arbetslösa kvinnor med kort utbildning.

Den prognostiserade utvecklingen av bland annat arbetskraften, sysselsättningen och arbetslösheten framgår av Tabell 2.

---

⁶ Arbetsförmedlingen (2019), *Arbetsmarknadsutsikterna, hösten 2019*.

**Tabell 2: Befolkning, sysselsättning och arbetslöshet, 2019–2023
baserad på arbetskraftsundersökningarna (aku)**

Nyckeltal för 2019–2023, 16–64 år

	Tusental/procent					Förändring				
	Utfall		Prognos			Tusental		Prognos		
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Befolkning	6 286	6 334	6 376	6 414	6 450	54	58	42	38	36
Arbetskraft	5 289	5 332	5 372	5 402	5 429	55	43	40	30	27
Sysselsatta	4 927	4 946	4 972	5 011	5 052	26	19	26	39	41
Arbetslösa	362	386	400	391	377	29	24	14	-9	-14
Arbetslöshet	6,8	7,2	7,4	7,2	6,9	0,4	0,4	0,2	-0,2	-0,3
Relativa arbetskraftstal	84,1	84,2	84,3	84,2	84,2	0,1	0,1	0,1	0	0
Sysselsättningsgrad	78,4	78,1	78,0	78,1	78,3	-0,2	-0,3	-0,1	0,1	0,2

2.1 Långtidsarbetslösheten ökar de närmaste åren

Långtidsarbetslösheten prognostiseras öka under de kommande åren. Antalet arbetslösa som drabbas av långa tider utan arbete bedöms under perioden nå den högsta nivån under 2000-talet. En ökning av långtidsarbetslösheten, det vill säga att allt fler befinner sig allt längre från arbetsmarknaden, reducerar möjligheten att snabbt öka sysselsättningen när konjunkturen åter vänder upp.

Under hösten 2019 har fler drabbats av längre tider utan arbete. Det är främst inskrivna arbetslösa med de längsta tiderna som ökat till en början, det vill säga inskrivna arbetslösa som varit utan arbete längre än två år.

Det finns ytterligare en viktig faktor som bidrar till att antalet långtidsarbetslösa bedöms öka de kommande åren. I takt med att konjunkturen bedöms försvagas och att efterfrågan på arbetskraft därmed dämpas behöver arbetsgivare vidta kostnadsbesparande strukturförändringar. Den teknologiska utvecklingen, exempelvis genom en fortsatt utveckling av digitalisering, AI och automatisering påskyndar strukturförändringarna. Sammantaget bedöms därför en växande andel av arbetskraften inte ha de kompetenser som krävs på de framtida jobben.

2.2 Arbetskraftsbristen kvarstår under de närmaste åren

I tidigare budgetunderlag har Arbetsförmedlingen diskuterat bristen på utbildad arbetskraft.⁷ Bristen på utbildad arbetskraft bedöms bli hög under de kommande åren. Arbetskraftsefterfrågan prognostiseras bli lägre än 2018 och 2019, se ovan. Detta gör att Arbetsförmedlingen bedömer att arbetskraftsbristen hålls tillbaka

⁷ Arbetsförmedlingen (2018), *Budgetunderlag 2019-2021*, dnr. Af-2017/0026 4044 samt Arbetsförmedlingen (2019), *Budgetunderlag 2020-2022*, dnr. Af-2018/0017 5953.

något. Arbetskraftsbristen prognostiseras tillta återigen mot slutet av budgetperioden då efterfrågan på arbetskraft bedöms öka något. Bristen på utbildad arbetskraft bedöms gälla många yrken på både gymnasial och eftergymnasial nivå. I synnerhet välfärdstjänsterna prognostiseras påverkas av arbetskraftsbristen. Särskilt små och medelstora arbetsmarknader som ligger utanför de tre storstadsregionerna bedöms påverkas av den prognostiserade arbetskraftsbristen.

2.2.1 Var finns framtida lediga resurser?

Som beskrivits ovan bedömer Arbetsförmedlingen att sysselsättningsgraden inte kommer att öka under kommande år som en följd av lägre nettomigration, högre långtidsarbetslöshet och stor brist på utbildad arbetskraft. Bland inrikes födda kvinnor och män ligger andelen sysselsatta inom den arbetsföra befolkningen på en hög nivå och arbetslöshetsnivån är den lägsta sedan början av 1990-talet. Bland inrikes födda bedöms därför den outnyttjade arbetskraftsresursen att vara fortsatt begränsad under kommande år. De arbetskraftsresurser som inte nyttjas fullt ut bedöms därför finnas i huvudsak bland utrikes födda kvinnor och män med högst förgymnasial utbildning.⁸

Utrikes födda kvinnor och män med gymnasial eller eftergymnasial utbildning svarade under åren 2015 till 2018 svarat för 90 procent av sysselsättningsökningen bland utrikes födda. Det betyder att utrikes födda som saknar gymnasieutbildning i mycket lite grad har övergått till sysselsättning trots den stora efterfrågan på arbetskraft under nämnda år.⁹ Arbetsförmedlingen bedömer att utrikes födda med högst förgymnasial utbildning kommer att drabbas av en kraftigt stigande arbetslöshet och långtidsarbetslöshet under kommande år. Den grupp som bedöms drabbas allra hårdast är utrikes födda kvinnor som saknar gymnasieutbildning.

Som har beskrivits i tidigare budgetunderlag anser Arbetsförmedlingen att det är inom ramen för utbildningspolitiken som förutsättningar skapas för att utbudet av utbildad arbetskraft inom efterfrågade yrken ska motsvara efterfrågan på arbetskraft.¹⁰

2.3 Fler inskrivna arbetslösa med kort utbildning

Arbetslösheten har stigit mer bland kvinnor än bland män. I oktober 2018 skedde ett historiskt trendbrott då fler kvinnor än män var långtidsarbetslösa¹¹ och den bilden har förstärkts under 2019. Den lägre efterfrågan på arbetskraft har även genererat en ökning av antalet långtidsarbetslösa och det redan i ett tidigt skede under innevarande konjunkturförsvagning, vilket skiljer sig från motsvarande konjunkturlägen tidigare. Försämringen berör arbetslösa med olika utbildningsbakgrunder men slår allra hårdast mot arbetslösa som saknar

⁸ Läs mer i Arbetsförmedlingens rapport *Sveriges framtida sysselsättning – vad behövs för att undvika ökad försörjningsbörda*.

⁹ Enligt SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU).

¹⁰ Arbetsförmedlingen (2018), *Budgetunderlag 2019–2021*, dnr. Af-2017/0026 4044.

¹¹ Inskrivna arbetslösa som varit utan arbete längre än tolv månader.

gymnasieutbildning. Den allra svåraste situationen på arbetsmarknaden har utrikes födda kvinnor som saknar en gymnasial utbildning. Gruppen har låga övergångar till arbete, drabbas i hög grad av arbetslöshet och har en mycket låg sysselsättningsgrad. Hälften av den gruppen står dessutom utanför arbetsmarknaden.^{12, 13}

Arbetslösa som saknar en gymnasial utbildning löper stor risk att förbli arbetslösa under lång tid. Tiden utan arbete har, framför allt, ökat bland utrikes födda kvinnor som saknar en utbildning som motsvarar grundskola. Antalet arbetslösa med kort utbildning väntas fortsätta öka de närmaste åren vilket talar för en fortsatt stadig ökning av långtidsarbetslösheten för utrikes födda kvinnor som saknar gymnasieutbildning.

Inskrivna arbetslösa med långa tider utan arbete anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin.¹⁴ Antalet deltagare i garantin har ökat med 18 000 personer till 112 000 mellan december 2018 och december 2019, vilket är den största ökningen sedan 2010 och merparten av ökningen var kvinnor. Hälften av ökningen bestod av arbetslösa som saknade en gymnasial utbildning, varvid två tredjedelar av dessa även saknade en utbildning som motsvarar grundskola.¹⁵

Den pågående förändringen inom jobb- och utvecklingsgarantin där allt fler deltagare står långt från arbetsmarknaden försvårar Arbetsförmedlingens arbete med övergångar till arbete. I budgetunderlaget 2019–2021 konstaterades att många deltagare hade svårt att få arbete och hade redan då synnerligen långa tider inom garantin. Cirka var fjärde deltagare hade skrivits in för första gången för mer än sex år sedan och endast 3,6 procent av dem hade haft ett osubventionerat arbete som varat längre än ett år.¹⁶ Antalet personer med långa tider inom jobb- och utvecklingsgarantin väntas stiga de närmaste åren.

---

¹² Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar och Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik.

¹³ Orsaker till att stå utanför arbetskraften kan vara studier, sjukdom, hemarbete, pension, värnplikt eller ledighet.

¹⁴ Arbetslösa som haft ersättning från a-kassan och har förbrukat 300 ersättningsdagar i en ersättningsperiod eller anmäld på Arbetsförmedlingen som arbetssökande eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program minst 14 månader i följd men inte fått ersättning från a-kassan eller deltagit i jobbgarantin för ungdomar i 15 månader.

¹⁵ Två tredjedelar av dem som saknar en gymnasial utbildning.

¹⁶ Ytterligare information om gruppen som har mycket långa tider, minst sex år inom jobb- och utvecklingsgarantin finns i Arbetsförmedlingen (2018), *Budgetunderlag 2019–2021*, dnr. Af-2017/0026 4044.

3 Arbetsförmedlingens ekonomi

I detta kapitel redogör Arbetsförmedlingen för utfall år 2019, prognos för år 2020 och medelsbehov för åren 2021, 2022 och 2023 under de anslag och anslagsposter som myndigheten disponerar. Medelsbehoven anges i 2020 års prisnivå.

Arbetsförmedlingens planering för budgetperioden påverkas av arbetsmarknadens utveckling såväl som regeringens styrning. Som beskrivs i kapitel 1 har Arbetsförmedlingen fått mycket förändrade förutsättningar och genomgår en stor förändring, vilket kan komma att påverka resursbehoven. De bedömda resursbehoven utgår i övrigt från gällande regelverk samt myndighetens arbetsmarknadsprognos per december 2019.

3.1 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

3.1.1 Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tabell 3 och Figur 1 visar Arbetsförmedlingens yrkande för perioden.

Tabell 3: 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ¹⁷	7 620 871	7 272 139	6 824 624	6 824 896	
Medelsbehov	7 637 026	7 677 000	7 633 000	7 533 000	7 421 000

Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag minskade kraftigt under 2019. För att hantera minskningen accelererade Arbetsförmedlingen omvandlingen av myndigheten i syfte att anpassa verksamheten till beslutade och aviserade anslagsnivåer. Detta innebar bland annat uppsägning av personal, minskat antal arbetsförmedlingskontor samt tidigareläggning av digitalisering och service på distans. Som en följd av de minskade personalresurserna har myndigheten prioriterat förordningsstyrda arbetsuppgifter kopplade till frågor om enskildas ersättning före frågor om att ge de arbets sökande och arbetsgivare det stöd, de tjänster och de insatser de skulle behöva. Detta kan i förlängningen leda till längre tider i arbetslöshet och längre tid till att vakanser tillsätts.

Antalet anställda inom myndigheten minskade i snabb takt under 2019 och arbets-situationen blev mycket ansträngd för kvarvarande medarbetare. Under 2020 avser myndigheten att rekrytera för att bemanna personligt distansmöte samt vissa koncentrerade handläggningsfunktioner. Mål och uppdrag i regleringsbrevet för 2020 medför att Arbetsförmedlingens produktionskapacitet behöver öka så att fler beslut kan fattas och den lokala närvaron via fysiska kundmöten utökas.

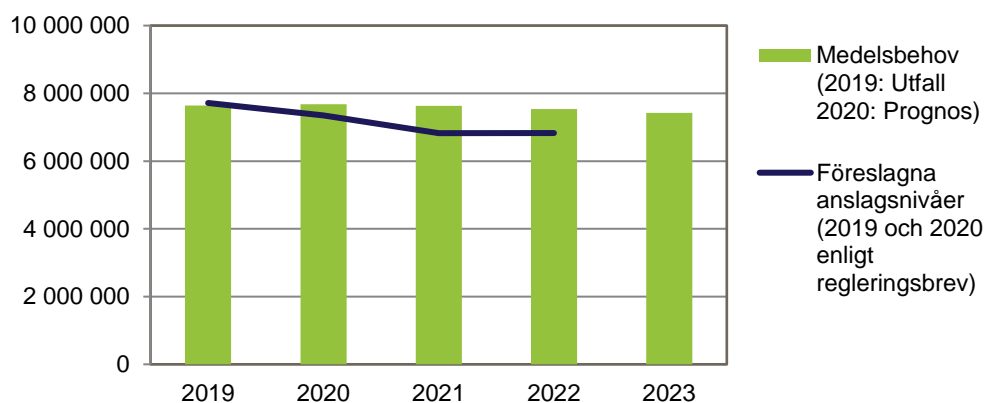
¹⁷ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro i hela landet, något som kommer att leda till varaktigt ökade kostnader på förvaltningsanslaget. Arbetsförmedlingen bedömde i utgiftsprognosen per februari 2020 att kostnaden för ökad lokal närvaro är 200 miljoner kronor 2020 och påtalade ett stort behov av att anslaget förstärks redan innevarande år. För kommande år beräknas uppdraget utöver detta innebära ökade kostnader om cirka 50 miljoner kronor, vilket ingår i myndighetens yrkande för perioden.

I december 2019 stod klart att införandet av reformen enligt januariavtalet är framskjuten till 2022. Det innebär att behovet av en väl fungerande Arbetsförmedling i Sverige kvarstår i samma omfattning som 2020 för budgetåren 2021 och 2022, för att kunna bibehålla eller förbättra resultaten. Behovet av tillgängliga förvaltningsmedel är därmed på samma nivå som 2020. Som beskrivits i föregående budgetunderlag pågår ett effektiviseringsarbete i myndigheten.¹⁸ Den neddragning som gjordes 2019 innebar att stora delar av den planerade hemtagningen av effektivitetsvinsterna forcerades. Tack vare genomförda effektiviseringar under 2019 och förväntade effektiviseringar under 2020 bedöms medelsbehovet för 2021 uppgå till cirka 7,6 miljarder kronor trots att myndighetens uppgift väsentligen är oförändrad jämfört med 2018 samtidigt som arbetslösheten ökat. Behovet av förvaltningsanslag minskar även successivt under perioden i takt med att kostnaderna för IT-drift och utveckling samt avskrivningar minskar.

Figur 1: 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

3.1.2 Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd

Tabell 4 visar det samlade medelsbehovet för anslagsposterna inom anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd*.

¹⁸ Arbetsförmedlingen (2019), *Budgetunderlag 2020-2022*, dnr. Af-2018/0017 5953.

Tabell 4: 1:2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd*Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ¹⁹	26 462 620	26 933 217	29 384 043	29 947 500	
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	10 997 005	11 318 239	11 753 952	12 033 976	
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	13 127 095	12 970 480	14 220 767	14 409 803	
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	2 338 520	2 482 198	2 922 324	2 692 121	
varav ap. 4 Utvecklingstid		162 300	487 000	811 600	
Medelsbehov	27 066 500	30 090 000	33 453 000	33 465 000	30 994 000
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	10 555 287	11 779 000	13 193 000	12 919 000	12 099 000
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	14 172 693	15 667 000	16 851 000	17 042 000	16 203 000
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	2 338 520	2 482 000	2 922 000	2 692 000	2 692 000
varav ap. 4 Utvecklingstid		162 000	487 000	812 000	

Anslagspost 1, Aktivitetsstöd

Planeringen för 2020 utgår från att tillgängliga medel kan nyttjas (anslaget för 2020 och anslagssparandet från 2019), se Tabell 4 och Figur 2. Det är en mycket ambitiös plan som förutsätter att leverantörer kan tillhandahålla platser, att arbetsgivare är beredda att anställa personer med stöd och att Arbetsförmedlingen lyckas attrahera och rekrytera nya medarbetare samt att fullt ut genomföra den digitalisering och automatisering av verksamheten som planerats.

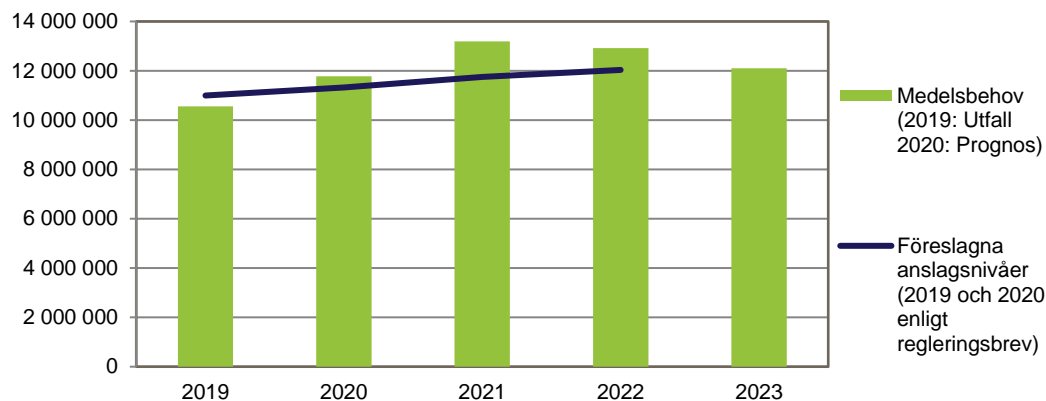
Utifrån den senaste arbetsmarknadsprognosen om det svagare konjunkturläget och den ökande arbetslösheten bedöms antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin öka under perioden. Tillgängliga medel under 2020 innebär att individer utanför garantiprogrammen kommer att delta i programinsatser. Arbetsförmedlingen anser det angeläget att anslaget förstärks kommande år för att kunna ge tidiga insatser för att förhindra långtidsarbetslöshet och för att kunna ha en långsiktig planering utan kraftiga svängningar i volymerna för enskilda programinsatser

Arbetsförmedlingen prognostiserar att 2020 föra över kostnader på 250 miljoner kronor till anslag 1:3 ap. 1 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* enligt möjlighet i myndighetens regleringsbrev. Överföringsmöjligheten mellan anslagen har inte beaktats i prognosen för kommande år. Arbetsförmedlingen yrkar dock på att denna överföringsmöjlighet mellan aktivitetsstöd och aktiva programinsatser ska finnas kvar.

¹⁹ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

Figur 2: 1:2 ap. 1 Aktivitetsstöd

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

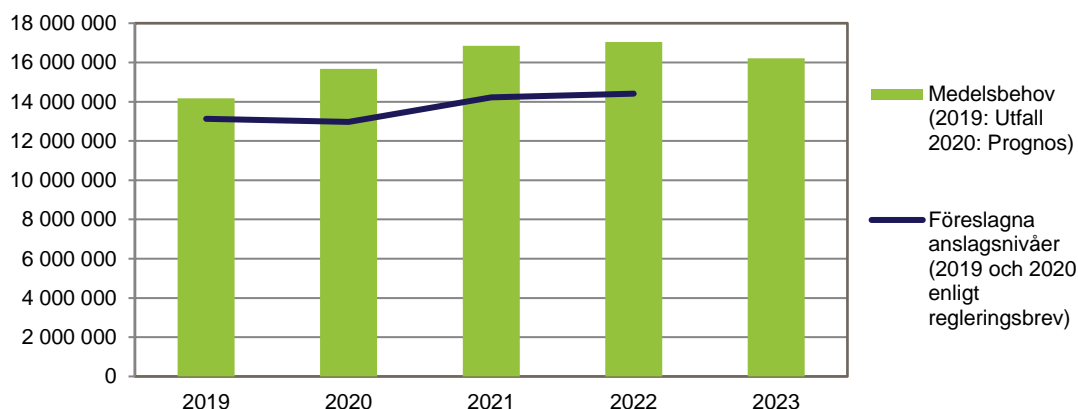
Anslagspost 2, Bidrag till arbetslöshetsersättning

Utbetalningarna av bidrag till arbetslöshetsersättning bestäms av antalet dagar med inkomstrelaterad ersättning, den genomsnittliga inkomstrelaterade dagpenningen, antalet dagar med ersättning i form av grundbelopp och grundbeloppets storlek. Andelen som uppbär inkomstrelaterad ersättning beräknas vara fortsatt hög under perioden och merparten av de beräknade utgifterna under anslaget avser därmed inkomstrelaterad ersättning.

Antalet personer som prognostiseras få arbetslöshetsersättning förväntas öka under budgetperioden vilket leder till ökat medelsbehov jämfört med aviserad anslagsnivå, se Tabell 4 och Figur 3.

Figur 3: 1:2 ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

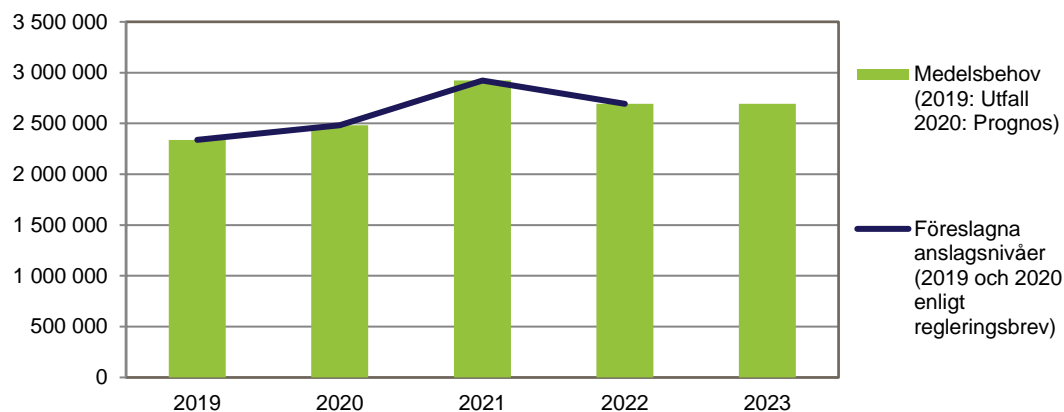

Anslagspost 3, Statliga ålderspensionsavgifter

Beräknade utgifter för ålderspensionsavgifter framgår av Tabell 4 och Figur 4.

Figur 4: 1:2 ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

Anslagspost 4, Utvecklingstid

Anslagsposten är ny från och med 2020. Anslagsposten får användas enligt beslut från regeringen. Arbetsförmedlingen utgår för närvarande från att tilldelade medel är tillräckliga.

3.1.3 Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tabell 5 visar det samlade medelsbehovet för anslagsposterna inom anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*.

Tabell 5: 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)*

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ²⁰	10 621 366	9 555 869	8 245 378	8 213 683	
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ²¹	10 566 366	9 468 869	8 220 378	8 188 683	
- varav ap.2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala överenskommelser		52 000			
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för snabbspår ²²	55 000	35 000	25 000	25 000	
Medelsbehov	9 907 197	9 472 000	9 323 000	8 920 000	8 787 000
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 871 547	9 391 000	9 298 000	8 895 000	8 787 000
- varav ap.2 Främjande av lokala överenskommelser		52 000			
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för snabbspår	35 650	29 000	25 000	25 000	

Anslagspost 1, Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Antalet subventionerade anställningar under anslaget minskade kraftigt under 2019 som en konsekvens av minskat anslag och det beslutsstopp för bland annat extratjänster som Arbetsförmedlingens tvingades fatta i början av året. Anslagsnivån för 2020 möjliggör att volymerna åter kan öka något. Arbetsförmedlingen ser behov av att anslaget förstärks kommande år för att myndigheten även fortsättningsvis ska kunna erbjuda upphandlade tjänster och utbildningar samt upprätthålla nivåerna på de subventionerade anställningarna. Föreslagen förstärkning av anslaget ger även Arbetsförmedlingen möjlighet att tillgodose behoven hos personer som inte längre har rätt till ersättning från sjukförsäkringen som befinner sig i en omställningssituation.²³

I Tabell 5 och Figur 5 framgår Arbetsförmedlingens prognos för anslaget under perioden. Arbetsförmedling förslag om en avveckling av yrkesintroduktionsanställningar ger endast en marginell påverkan på anslaget och har därför inte beaktats. Arbetsförmedlingen prognostiserar att under 2020 föra över kostnader på 250 miljoner kronor från anslag 1:2 ap. 1 enligt möjlighet i myndighetens regleringsbrev. Överföringsmöjligheten till/från anslaget 1:2 har inte

²⁰ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

²¹ För 2019 är 1:3 ap. 5 sammanslaget med 1:3 ap. 1 vilket skiljer sig från regleringsbrevet för 2019.

²² Under budgetåret 2019 fanns Främjande- och utvecklingsinsatser för snabbspår under 1:3 ap.6.

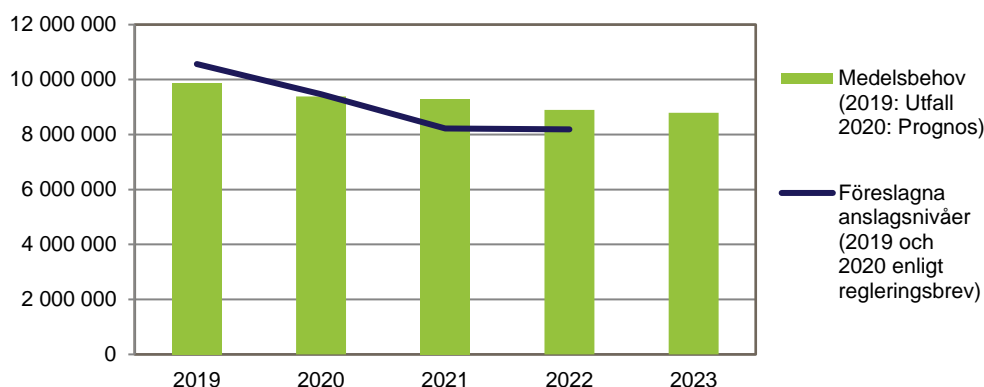
²³ Se Arbetsförmedlingen (2018), *Budgetunderlag 2019-2021*, dnr. Af-2017/0026 4044 samt Arbetsförmedlingen (2019), *Budgetunderlag 2020-2022*, dnr. Af-2018/0017 5953 för fördjudad problembeskrivning.

beaktats för resten av budgetperioden. Arbetsförmedlingen yrkar dock på att överföringsmöjligheten mellan aktivitetsstöd och aktiva programinsatser ska finnas kvar.

Från och med 2020 ingår kostnader för programinsatser som tidigare finansierades via anslagsposten 1:3 ap. 5 Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare.

Figur 5: 1:3 ap. 1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

3.1.4 Anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Av Tabell 6 och Figur 6 framgår Arbetsförmedlingens medelsbehov för anslaget 1:4 för perioden. Antalet personer i subventionerade anställningar under anslaget beräknas successivt öka under perioden som en anpassning till de föreslagna anslagsnivåerna.

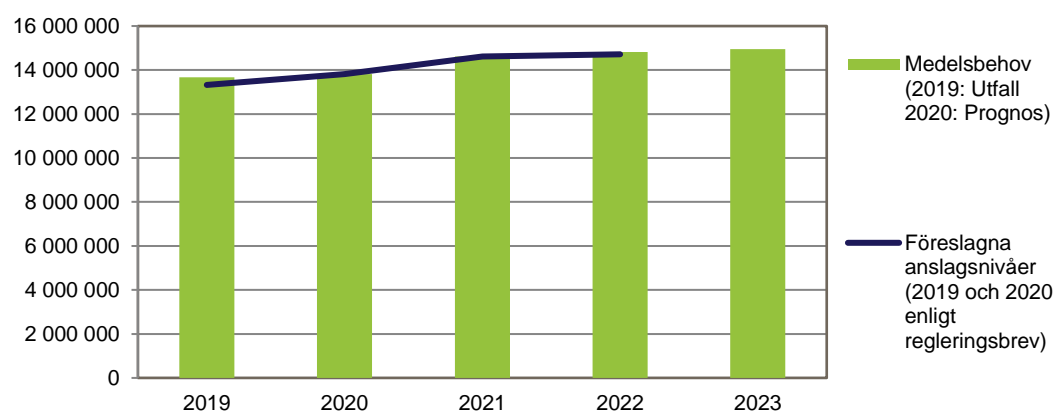
Tabell 6: 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ²⁴	13 321 869	13 811 943	14 610 932	14 714 387	
Medelsbehov	13 665 385	13 810 000	14 608 000	14 812 000	14 944 000

Figur 6: 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

3.1.5 Anslag 1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Av Tabell 7 framgår Arbetsförmedlingens medelsbehov för anslaget 1:12 för perioden. Som framgår av kapitel 4 yrkar Arbetsförmedling på en avveckling av yrkesintroduktionsanställningar och att de medel som frigörs överförs till ap. 1 *Nystartsjobb*.

²⁴ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

Tabell 7: 1:12 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ²⁵	4 994 213	5 262 634	5 677 750	6 059 765	
- varav ap. 1 Nystartsjobb	4 950 800	5 144 344	4 827 948	4 395 407	
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	43 413	35 290	35 802	36 358	
- varav ap. 3 Etableringsjobb		83 000	814 000	1 628 000	
Medelsbehov	4 661 895	4 662 000	5 566 000	6 301 000	6 205 000
- varav ap. 1 Nystartsjobb	4 624 130	4 544 000	4 752 000	4 673 000	4 577 000
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	37 765	35 000			
- varav ap. 3 Etableringsjobb		83 000	814 000	1 628 000	1 628 000

Anslagsposten Etableringsjobb är ny från och med 2020. Arbetsförmedlingen utgår för närvarande från att tilldelade medel är tillräckliga.

3.1.6 Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Anslag 1:14 (tidigare 1:3 under UO 13) avser etableringsersättning som betalas ut till vissa nyanlända invandrare. Eftersom ersättningen är rättighetsbaserad påverkas medelsbehovet direkt av antalet nyanlända som medverkar i etableringsinsatser på Arbetsförmedlingen samt av etableringsplanernas omfattning. Bedömningen är att antalet nyanlända som skrivs in på myndigheten kommer att minska under kommande år.²⁶ Av Tabell 8 och Figur 7 framgår Arbetsförmedlingens medelsbehov inom anslaget.

Tabell 8: 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
Föreslagna anslagsnivåer ^{27, 28}	3 703 530	2 483 622	1 833 722	1 687 742	
Medelsbehov	3 562 587	2 531 000	1 914 000	1 738 000	1 711 000

²⁵ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

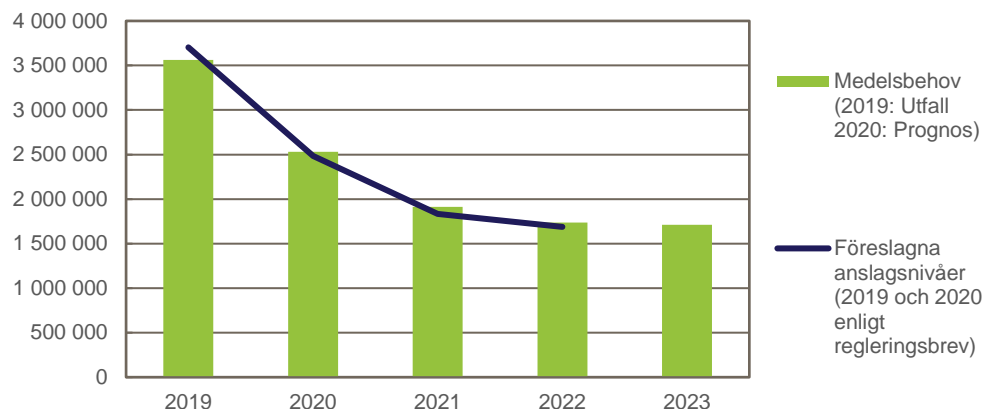
²⁶ Arbetsförmedlingens prognoser över antalet nyanlända som kommer att skrivas in på myndigheten baseras på Migrationsverkets prognoser. Liksom tidigare är dessa prognoser behäftade med viss osäkerhet.

²⁷ Under budgetåret 2019 fanns Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare under UO 13 1:3 ap. 1

²⁸ Åren 2019 och 2020 enligt regleringsbrev.

Figur 7: 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

3.2 Övriga medel som disponeras

Arbetsförmedlingen disponerar medel från utgiftsområde 10, anslag 1:6 ap. 5 *Bidrag för sjukförsäkringsprocessen*. Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen). Myndigheterna ska i samarbete vidareutveckla metoder och arbetssätt för att stödja den enskildes återgång i arbete.

Utgifterna för år 2020 för samarbetet beräknas enligt regleringsbrevet till 700 miljoner kronor. Myndigheterna kommer årligen överens om en fördelning av anslaget. Det innebär för 2020 att 102 miljoner kronor går till Arbetsförmedlingens programkostnader, 376 miljoner kronor till Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 222 miljoner kronor till Försäkringskassans förvaltningskostnader.

3.3 Internationellt utvecklingssamarbete

Som en del av Sveriges och EU:s biståndspolitik bidrar Arbetsförmedlingen till kapacitetsutvecklingen av arbetsmarknadsmyndigheter i andra delar av världen. Sysselsättning och ekonomisk tillväxt lyfts i allt större utsträckning fram inom biståndspolitiken. Instruktionen till Arbetsförmedlingen bemyndigar myndigheten att bedriva internationella utvecklingsprojekt. De internationella utvecklingsprojekten finansieras huvudsakligen av Sida och EU och sker med full kostnadstäckning. Ackumulerat resultat samt prognos för verksamheten framgår av tabellerna nedan.

Tabell 9: Ackumulerat resultat för uppdragsfinansierad verksamhet

Avslutade och resultatförda projekt (tusental kronor)

	Överskott t.o.m. 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Överskott 2020	Ack. resultat (överskott) t.o.m. 2020
Tjänsteexport	1 773	8 500	8 500	0	1 773

Tabell 10: Prognos för uppdragsfinansierad verksamhet

Avslutade och resultatförda projekt (tusental kronor)

	2021	2022	2023
Intäkter	7 600	8 000	7 850
Kostnader	7 500	7 800	7 700
(+)/ underskott (-)	100	200	150

I FN:s nya utvecklingsmål Agenda 2030 har särskilt mål 8 bäring på Arbetsförmedlingens uppdrag; Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomiskt tillväxt och full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Alla svenska myndigheter har ansvar för att målsättningarna uppnås. Regeringens ambition är att Sverige ska vara ett föregångsland gällande de globala utmaningarna och förväntar sig att de svenska myndigheterna ska bidra till att målen i Agenda 2030 uppnås.

Insatser inom Agenda 2030 och det internationella utvecklingssamarbetet är viktiga för att kunna bidra till ökad sysselsättning i omvärlden och för att stärka Arbetsförmedlingens tillgång till relationer utanför EU/EES. Arbetsförmedlingens medverkan i projekt kan komma att öka de närmaste åren, eftersom vikten av sysselsättning lyfts fram i Agenda 2030 och i de strategier som styr Sidas arbete.

Internationella utvecklingssamarbetsprojekt bedrivs bland annat i Armenien, Vitryssland, Azerbajdzjan, Kambodja och Västafrika. Arbetsförmedlingens kompetens efterfrågas bland annat i utvecklingen av digitala verktyg, tjänster och metoder; arbetsmarknadsprognoser och analyser, arbetet med unga, samarbetet med arbetsgivare och inom migration och möjligheter för hemvändande. Arbetsförmedlingen bedriver också ett så kallat ”International Training Programme” (ITP) fram till 2021. I detta deltar beslutsfattare inom arbetsmarknadsområdet från Bangladesh, Kambodja, Etiopien, Kenya, Tanzania och Mocambique som driver egna förändringsprojekt i sina länder.

3.4 Lokalbehov

Regeringens inriktning i januariavtalet och hur detta kommer att utvecklas och därmed dess påverkan på Arbetsförmedlingens kontorsnät är otydligt. I nuläget finns mycket stor osäkerhet för vilka konsekvenser detta kommer att få under åren 2021 – 2023. Hur samverkan med andra myndigheter och kommuner kommer att utformas framöver kopplat till lokalbehov är inte klart. Några större mer omfattande investeringsbehov i lokaler är inte i nuläget planerat.

3.5 Investeringar och låneram

Detta avsnitt redogör för Arbetsförmedlingens verksamhetsinvesteringar och behov av låneram för perioden. Prognosen är ett låneramsutnyttjande på knappt 650 miljoner kronor för 2020. Utvecklingen som beskrivs här leder sammantaget till ett behov av låneram för perioden som ligger under den aviserade nivån för 2020, se tabell nedan. Hur låneramsbehovet påverkas utifrån regeringens inriktning och januariavtalet är i nuläget svårbedömt. Mot den bakgrunden yrkar Arbetsförmedlingen på att nivån på låneramen inte sänks utan ligger kvar på 900 miljoner kronor under perioden,

Tabell 11: Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

(tusental kronor)

(tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	740 072	726 800	646 600	630 900	557 300
Nyupplåning (+)	229 565	210 500	280 900	172 900	150 000
Amorteringar (-)	-242 853	-290 700	-296 600	-246 500	-209 600
UB lån i Riksgäldskontoret	726 784	646 600	630 900	557 300	497 700
Beslutad/föreslagen låneram	800 000	900 000	900 000	900 000	900 000
Ränteutgifter	2 180	0	0	-557	-896
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 14 anslag 1:1	240 673	290 700	296 600	247 057	210 496

Tabell 12: Verksamhetsinvesteringar

(tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	67 471	90 000	80 000	60 000	50 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	61 385	70 700	150 900	62 900	50 000
Övriga verksamhetsinvesteringar	20 979	49 800	50 000	50 000	50 000
Summa verksamhetsinvesteringar	149 835	210 500	280 900	172 900	150 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret	149 835	210 500	280 900	172 900	150 000
Summa finansiering	149 835	210 500	280 900	172 900	150 000

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrevet för 2020 i uppdrag att i budgetunderlaget för 2021–2023 göra en redovisning av planeringen för genomförande av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet. Denna redovisning

återfinns i bilaga 5.3. Redovisningen av investeringar som överstiger 20 miljoner kronor ingår i tabellen nedan om särskilda verksamhetsinvesteringar och beskrivs mer utförligt i nämnda bilaga.

Under 2020 bedömer myndigheten att utvecklingskostnaderna når sin topp. Det innebär sammantaget att kostnaderna på såväl förvaltningsanslag som låneramsutnyttjandet för utveckling minskar de kommande åren.

Tabell 13: Särskild information om verksamhetsinvesteringar

(tusental kronor).

	Totalt	Ack.	2020	2021	2022	2023
		utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Flytt av huvudkontoret	88 736	80 736	8 000			
Ny besluts- och ärendeplattform	65 190	65 190				
Fortsatt automation och intelligens i ärendehandläggningen och beslutsprocesser	400 000		100 000	100 000	90 000	110 000
Fortsatt kanalförflyttning, inkl digitala kundflöden och kundmöten	200 000		80 000	40 000	40 000	40 000
Digital infrastruktur för externa aktörer och samverkan	190 000		50 000	20 000	70 000	50 000
Ökat digitalt förtroende genom fokus på info och IT säkerhet	97 000		22 000	15 000	25 000	35 000
Automatisering och intelligens i kontrollverksamheten	80 000		20 000	40 000	20 000	0
Digitaliserad och automatiserad myndighetssamverkan	100 000		20 000	20 000	20 000	40 000
Automatisering och effektivisering av IT verksamheten	60 000		10 000	35 000	15 000	0
Ytterligare automatisering och effektivisering av stödverksamheten	115 000		40 000	55 000	20 000	0
Summa utgifter för investeringar	1 395 926	145 926	350 000	325 000	300 000	275 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	335 926	145 926	60 000	50 000	40 000	40 000
Anslag	1 060 000		290 000	275 000	260 000	235 000
Summa finansiering	1 395 926	145 926	350 000	325 000	300 000	275 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	247 190	65 190	52 000	50 000	40 000	40 000
Övriga verksamhetsinvesteringar	88 736	80 736	8 000	0	0	0
Summa investeringar i anläggningstillgångar	335 926	145 926	60 000	50 000	40 000	40 000

Flytt av huvudkontoret

Arbetsförmedlingens huvudkontor flyttade till nya lokaler under år 2019. Vissa delar av lokaletableringen kvarstår samtidigt som en del nya behov av anpassningar har identifierats. De nya lokalerna för Arbetsförmedlingens huvudkontor skapar förutsättningar för ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Vid en jämförelse av

hyreskostnaden om huvudkontoret fortsatt varit kvar i de gamla lokalerna under 2019 jämfört med hyran för ny lokal, innebär det en besparing med 26 miljoner kronor per år, baserat på prisnivå år 2019.

Ny besluts- och ärendeplattform

För att systemmässigt genomdriva ett ärendeindelad arbetssätt krävs andra systemstöd än de Arbetsförmedlingen har idag. Besluts- och ärendeplattformen (BÄR) kommer att underlätta arbetet för handläggare genom att ge en väsentligt högre grad av vägledning, förenkling och automatisering i det dagliga förmedlingsarbetet. Projektet avslutades under 2019, Arbetet går vidare och beskrivs i bilaga 5.3 under *Fortsatt automation och intelligens i ärendehandläggningen och beslutsprocesser*.

Övriga poster i tabellen ingår i redovisningen av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet, se bilaga 5.3

3.6 Övriga ekonomiska villkor

Redovisning av bemyndiganderamar för Arbetsförmedlingens åtaganden som medför utgifter under följande budgetår framgår av avsnitt 5.2.1. Arbetsförmedlingen föreslår att dessa ramar ska vara indikativa. Arbetsförmedlingen har också utestående åtaganden utan krav på bemyndiganderedovisning. Detta framgår av regleringsbrevet – Övriga bestämmelser.²⁹

Utifrån aviserade lägre anslagsnivåer för kommande år har Arbetsförmedlingen tidigare yrkat på en utökad anslagskredit på 4 procent år 2021 för att möjliggöra en ökad flexibilitet i omställningsarbetet.³⁰ Mot bakgrund av de förhållanden som beskrivs i avsnitt 3.1.1 yrkar Arbetsförmedlingen på att anslagskrediten för 2021 bör vara på samma nivå som 2020, det vill säga 6 procent. I övrigt ser Arbetsförmedlingen inte behov av förändrad räntekontokredit eller ändrade anslagskrediter.

---

²⁹ Arbetsförmedlingen får under anslaget 1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslaget 1:12 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar fatta beslut som innebär ekonomiska åtaganden som medför framtida behov av anslag utan särskilt bemyndigande.

³⁰ Hemställan om utökad anslagskredit på förvaltningsanslaget 2019, Af-2018/0060 8424.

4 Förslag till regeländringar

4.1 Förslag att upphäva förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Arbetsförmedlingen föreslår att förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar upphävs. Förslag till förordningstext framgår av bilaga 5.1. Datum för ikraftträdande föreslås till 1 juli 2020 för att sammanfalla med den aviserade tidpunkten för införandet av etableringsjobb.

Arbetsförmedlingen föreslår vidare att de medel som frigörs genom ett upphävande flyttas från anslag 1:12 ap. 2 *Stöd för yrkesintroduktionsanställningar* och istället tilldelas anslag 1:12 ap. 1 *Nystartsjobb*.

4.2 Varför infördes yrkesintroduktionsanställningarna?

Regeringen fattade år 2013 beslut om att yrkesintroduktionsanställningar skulle införas.³¹ Det ursprungliga syftet med yrkesintroduktionsanställningarna var att sänka arbetslösheten bland ungdomar utan yrkeserfarenhet, men med adekvat utbildning. Ungdomarna skulle tillgodogöra sig ett lärande på arbetsplatsen vilket även kunde kombineras med reguljära studier. Efter 2015 års flyktingkris utvidgades målgruppen på våren 2016 till att även omfatta nyanlända och långtidsarbetslösa.³²

Regeringen bedömde i budgetpropositionen hösten 2013 att yrkesintroduktionsanställningarna skulle komma att omfatta 30 000 personer/år.³³

4.3 Oklara sysselsättningseffekter av yrkesintroduktionsanställningarna

I december 2019 hade 521 personer pågående yrkesintroduktionsanställningar i landet. Antalet pågående beslut har minskat kontinuerligt under 2019. I december 2019 rörde 71 procent av alla pågående beslut om yrkesintroduktionsanställning inrikes födda män, företrädesvis i åldrarna 18–20 år. Inrikes födda kvinnor stod för 16 procent av alla pågående beslut. Endast 1 procent av alla pågående beslut rörde nyanlända. Samma månad hade 90 procent av alla som hade en pågående yrkesintroduktionsanställning hade gymnasieutbildning.³⁴

Förklaringen till att få kvinnor har pågående yrkesintroduktionsanställningar har att göra med att de flesta avtal om yrkesintroduktionsanställningar har slutits inom mansdominerade branscher. Drygt hälften av alla pågående beslut i oktober 2019 om yrkesintroduktionsanställningar rörde elbranschen.³⁵

---

³¹ Förordning (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar.

³² Förordning (2016:366) om ändring i förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar.

³³ Prop. 2013/14:1.

³⁴ Arbetsförmedlingens datalager.

³⁵ Arbetsförmedlingens datalager.

En anledning till att få nyanlända har pågående yrkesintroduktionsanställningar är att de saknar rätt till yrkesintroduktionsanställningar som en följd av att de inte har gymnasieutbildning. Däremot har de ofta rätt till introduktionsjobb, där det finns inslag av lärande. Långtidsarbetslösa, som inte har rätt till yrkesintroduktionsanställningar, har rätt såväl till nystartsjobb som till deltidstudier.³⁶

En ytterligare anledning till det låga antalet pågående yrkesintroduktionsanställningar är att många arbetsgivare tros avstå från att använda stödet. Det anses komplext och krångligt, bland annat eftersom det regleras genom olika kollektivavtal.³⁷

Konjunkturinstitutet har bedömt att yrkesintroduktionsanställningarna i dess ursprungliga form inte har inneburit någon nämnvärd sysselsättningseffekt för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, tvärtom beräknades³⁸ undanträngningseffekterna (summan av dödvikts- och substitutionseffekterna) till 80–90 procent. Detta förklaras av att målgruppen, oftast ungdomar med gymnasiekompetens, är förhållandevis stark på den svenska arbetsmarknaden. Flertalet av dessa ungdomar skulle troligtvis ha fått jobb även utan stöd, enligt Konjunkturinstitutets bedömning.^{39, 40} Endast 15 procent av dem som anställdes med yrkesintroduktionsanställning fortsatt anställning hos samma arbetsgivare 90 dagar efter avslutad yrkesintroduktionsanställning år 2016.⁴¹ Ungefär hälften av dem som anställdes med yrkesintroduktionsanställning var inte arbetslösa vid beslutstillfället.⁴²

Den låga andel som fick fortsatt anställning hos samma arbetsgivare, tyder på att de enskilda arbetsgivarna egentligen inte hade ett kompetensförsörjningsbehov, enligt Statskontoret.⁴³ Exempelvis kan nämnas att en av de branscher som mest har använt sig av yrkesintroduktionsanställningarna, nämligen elbranschen⁴⁴, hade ett

---

³⁶ Kravet på att yrkesintroduktionsanställningen ska omfattas av ett kollektivavtal gör att stödet skiljer sig från andra stöd till arbetsgivare som Arbetsförmedlingen beslutar om. Skillnaden innebär att för att villkoren i förordning (2013:1157), så måste också villkoren i kollektivavtalet vara uppfyllda. Om det är något av villkoren, antingen i förordningen eller i kollektivavtalet, som inte är uppfyllt, kan stödet inte beviljas. Om kollektivavtalet begränsar målgruppen som kan få stöd för yrkesintroduktion inom förordningens gränser är det kollektivavtalet som ska gälla, exempelvis genom snävare krav på ålder, utbildningsbakgrund, anställningens längd osv. Om kollektivavtalet däremot går utanför förordningens gränser är det förordningen som ska gälla. Det innebär att om kollektivavtalsbestämmelser utvidgar möjligheten för arbetsgivare att anställa någon med yrkesintroduktion så är det ändå inte möjligt för Arbetsförmedlingen att bevilja stöd för yrkesintroduktion.

³⁷ Konjunkturinstitutet (2016), *Specialstudie 49, Yrkesintroduktionsanställningar-Slutrapport om effekter på sysselsättning och lönebildning.*, samt Statskontoret, *Utvärdering av stöd för yrkesintroduktionsanställningar slutrapport*, s. 24, 2016. I oktober 2019 fanns cirka 40 avtal om yrkesintroduktionsanställningar mellan fackförbund och arbetsgivare.

³⁸ Beräkningen baserades på intervjuer med arbetsgivare och är behäftad med osäkerheter.

³⁹ Konjunkturinstitutet (2016), *Specialstudie 49, Yrkesintroduktionsanställningar-Slutrapport om effekter på sysselsättning och lönebildning.*

⁴⁰ IFAU, rapport 2018:14, *Subventionerade Anställningar Avvägningar och empirisk evidens*, lyfter fram undanträngningseffekterna av anställningsstöd med breda generella målgrupper.

⁴¹ Efter 90 dagar skickar Arbetsförmedlingen ut ett uppföljningsformulär till arbetsgivaren. Detta regleras i 23 § förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar.

⁴² Statskontoret (2016), *Utvärdering av stöd för yrkesintroduktionsanställningar slutrapport.*

⁴³ Statskontoret (2016), *Utvärdering av stöd för yrkesintroduktionsanställningar slutrapport.*

⁴⁴ Enligt Arbetsförmedlingens datalager rörde drygt hälften av alla pågående beslut i oktober 2019 om yrkesintroduktionsanställningar elbranschen.

upparbetat lärande på arbetsplatsen genom ett lärlingsystem redan innan yrkesintroduktionsanställningarna beslutades av riksdagen år 2013. Detsamma gäller byggbranschen. Det ursprungliga syftet med yrkesintroduktionsanställningarna har inte uppnåtts, enligt Statskontorets bedömning.⁴⁵

4.4 Motivering till Arbetsförmedlingens förslag

Arbetsförmedlingen bedömer att förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar bör upphävas mot bakgrund av den ovan redovisade låga användningen av yrkesintroduktionsanställningarna i kombination med de stora undanträngningseffekterna och den därmed låga träffsäkerheten. Vidare anser Arbetsförmedlingen att det bör finnas så få olika former av subventionerade anställningar som möjligt, eftersom det ger tydlighet för såväl arbetsgivare som arbetslösa. Det är också enklare för Arbetsförmedlingen att upprätthålla en god rättssäkerhet om antalet former av subventionerade anställningar är begränsat.

4.5 Konsekvenser för verksamheten av Arbetsförmedlingens förslag

Arbetsförmedlarna fattar sällan beslut om yrkesintroduktionsanställningar, vilket gör att dessa beslut är behäftade med jämförelsevis stora risker för felaktig handläggning. Ett upphävande av förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar bör därför leda till att Arbetsförmedlingen lättare kan upprätthålla en god regelefterlevnad.

---

⁴⁵ Statskontoret (2016), *Utvärdering av stöd för yrkesintroduktionsanställningar slutrapport*, s.11, s.25

4.6 Ekonomiska konsekvenser

Tabell 14 Utgifter till arbetsgivare för subventionerade anställningar 2017–2019

Belopp i miljoner kronor

	Ersättning till arbetsgivare		
	2017	2018	2019
Extratjänster	1 162	4 209	4 179
Moderna beredskapsjobb ⁴⁶	76	546	264
Introduktionsjobb ⁴⁷	-	385	1 685
Förstärkt särskilt anställningsstöd	643	312	27
Instegsjobb	706	396	-1
Särskilt anställningsstöd	946	668	65
Traineejobb	52	35	1
Lönebidrag för anställning	3 799	3 791	4 124
Lönebidrag för trygghet i anställning	5 282	5 365	5 654
Lönebidrag för utveckling i anställning	1 576	2 053	2 253
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	412	390	373
Nystartsjobb	6 006	5 009	4 624
Yrkesintroduktionsanställning ⁴⁸	60	63	56
Totalt	20 720	23 222	23 304

Källor: Arbetsförmedlingen, Presto.

Yrkesintroduktionsanställningar är ett litet stöd i förhållande till de andra subventionerade anställningarna, se Tabell 14 ovan. Generellt leder små volymer till höga styckkostnader. Arbetsförmedlingen kommer inte göra några större besparingar av att yrkesintroduktionsanställningarna avskaffas.⁴⁹

⁴⁶ Moderna beredskapsjobb infördes 2017.

⁴⁷ Introduktionsjobb ersatte från 1 april 2018 särskilt anställningsstöd, förstärkt särskilt anställningsstöd, instegsjobb och traineejobb, vilket ledde till minskade utgifter för dessa.

⁴⁸ Belopp inkluderar handledarstöd som bokförs på UO14 anslag 1:3 ap. 1.

⁴⁹ År 2019 betalades det ut 56 miljoner kronor i stöd för yrkesintroduktionsanställningar till arbetsgivare (inkl. handledararvode). Konjunkturinstitutet har beräknat undanträngningseffekterna till 80–90 procent. Givet att undanträngningseffekterna antas uppgå till 85 procent landar den samhällsekonomiska kostnaden för undanträngningen på 50 miljoner kronor.

5 Bilagor

5.1 Förslag till regeländring: författningstext

Förslag till förordning (2020:xxx) om upphävande av förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Regeringen föreskriver att förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar ska upphöra att gälla 1 juli 2020.

-
- 1 Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

5.2 Fördjupningstabeller

Tabell 15: Förslag till finansiering

(tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv					
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 637 026	7 677 000	7 633 000	7 533 000	7 421 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	27 066 500	30 090 000	33 453 000	33 465 000	30 994 000
<i>ap.1 Aktivitetsstöd</i>	10 555 287	11 779 000	13 193 000	12 919 000	12 099 000
<i>ap.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning</i>	14 172 693	15 667 000	16 851 000	17 042 000	16 203 000
<i>ap.3 Statliga ålderspensionsavgifter</i>	2 338 520	2 482 000	2 922 000	2 692 000	2 692 000
<i>ap.4 Utvecklingstid</i>	0	162 000	487 000	812 000	0
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 907 197	9 472 000	9 323 000	8 920 000	8 787 000
<i>ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser</i>	9 871 547	9 391 000	9 298 000	8 895 000	8 787 000
<i>ap.2 Främjande av lokala överenskommelser</i>	0	52 000	0	0	0
<i>ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser snabbspår</i>	35 650	29 000	25 000	25 000	0
1:4 Lönebidrag och Samhall m m	13 665 385	13 810 000	14 608 000	14 812 000	14 944 000
1:12 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	4 661 895	4 662 000	5 566 000	6 301 000	6 205 000
<i>ap.1 Nystartsjobb</i>	4 624 130	4 544 000	4 752 000	4 673 000	4 577 000
<i>ap.2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar</i>	37 765	35 000	0	0	0
<i>ap.3 Etableringsjobb</i>	0	83 000	814 000	1 628 000	1 628 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	3 562 587	2 531 000	1 914 000	1 738 000	1 711 000
Avgiftsinkomster som disponeras ⁵⁰	7 385	8 500	7 500	7 800	7 700
Övriga inkomster som disponeras ⁵¹	385 000	478 000	478 000	478 000	478 000
Summa	66 892 975	68 728 500	72 982 500	73 254 800	70 547 700

⁵⁰ Avser inkomster från avslutade och resultatförda projekt.

⁵¹ Bidrag från Försäkringskassan inom ramen för samarbetet med insatser för sjukskrivnas återgång till arbete.

5.2.1 Bemyndiganderamar

Tabell 16: UO 14 anslag 1:3 anslagspost 1, Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser⁵²

(tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Slutår
	utfall	prognos	beräkn.	beräkn.	beräkn.	beräkn.	
Ingående åtaganden	7 137 000	2 512 000	2 880 000	-	-		
+ Nya åtaganden	2 225 000	2 779 000	2 473 000	-	-		
- Infriade åtaganden	-6 850 000	-2 411 000	-2 764 000	-2 485 000	-54 000	-50 000	2030
Utestående åtaganden vid årets slut	2 512 000	2 880 000	2 589 000	-	-		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	8 990 000	6 965 000	3 500 000				

Tabell 17: UO 14 anslag 1:4 anslagspost 1, Lönebidrag m.m.

(tusental kronor)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Slutår
	utfall	prognos	beräkn.	beräkn.	beräkn.	beräkn.	
Ingående åtaganden	13 157 000	13 362 000	13 568 000	-	-		
+ Nya åtaganden	10 098 000	10 253 000	10 700 000	-	-		
- Infriade åtaganden	-9 892 000	-10 047 000	-10 202 000	-10 577 000	-3 290 000	-200 000	2025
Utestående åtaganden vid årets slut	13 362 000	13 568 000	14 067 000	-	-		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	15 000 000	13 400 000	16 000 000				

⁵² I redovisningen ingår även åtaganden 2019 inom ramen för 1:3 ap. 5 Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare som från 2020 ingår i 1:3 ap. 1.

5.3 Uppdrag avseende investeringar

Arbetsförmedlingen gavs i regleringsbrevet för 2020 i uppdrag att i budgetunderlaget för 2021–2023 göra en redovisning av planeringen för genomförande av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet. Redovisningen ska omfatta innehåll, tidsplan per investering samt en redogörelse för vad som förväntas uppnås, inklusive nyttorealiserings. Redovisningen ska omfatta både pågående investeringar och sådana investeringar som myndigheten bedömer som relevanta kommande år utifrån vid rapporteringstillfället kända förutsättningar. Redovisningen ska även innehålla kostnader som inte är lånefinansierade men knutna till åtgärder för att effektivisera verksamheten, till exempel utveckling och förbättringar av IT-plattformar etc.

Redovisningen av uppdraget sker i denna bilaga till budgetunderlag 2021–2023.

Tabell 18: Investeringsinitiativ 2021–2023

(miljoner kronor)

Investeringsinitiativ	Tidplan	Beräknad kostnad	Förväntad effekt
Fortsatt automation och intelligens i ärendehandläggningen och beslutsprocesser	2021–2023	300	Frigjord tid Förbättrat resultat Bättre regelefterlevnad
Fortsatt kanalflyttning, inkl digitala kundflöden och kundmöten	2021–2023	120	Förbättrat resultat
Digital infrastruktur för externa aktörer och samverkan	2021–2023	140	Frigjord tid Förbättrat resultat Bättre regelefterlevnad
Ökat digitalt förtroende genom fokus på info och IT säkerhet	2021–2023	75	Bättre regelefterlevnad och informationssäkerhet
Automatisering och intelligens i kontrollverksamheten	2021–2022	60	Frigjord tid Förbättrat resultat Bättre regelefterlevnad
Digitaliserad och automatiserad myndighetssamverkan	2021–2023	80	Frigjord tid Förbättrat resultat
Automatisering och effektivisering av IT verksamheten	2021–2023	50	Kostnadsbesparing i driften av IT med 8% per år Kostnadsneutral ny volym vs avveckling av gammal legacy
Ytterligare automatisering och effektivisering av stödverksamheten	2021–2023	75	Frigjord tid Bättre regelefterlevnad
Summa		900	

Fortsatt automation och intelligens i ärendehandläggningen och beslutsprocesser
I de ärenden som levereras 2020 kommer ytterligare automation och DDI/AI implementeras för ökad effekt samt regelefterlevnad. Även de få ärenden som ännu inte flyttats in i nya miljön kommer att avslutas. Fortsatt integrering och

vidareutveckling av Arbetsförmedlingens kundhanteringsförmågor kopplat till ärendeindelningen.

Fortsatt kanalförflyttning, inklusive digitala kundflöden och kundmöten
Framförallt med fokus på ytterligare förflyttning till självservicekanaler, med automatiskt beslutsfattande för självgående kunder (arbetssökande och arbetsgivare). Även ytterligare förflyttning av beslutsfattande till personligt distansmöte från lokala arbetsförmedlingskontor.

Digital infrastruktur för externa aktörer och samverkan
Fortsatt utbyggnad av behörighetsstyrt stöd till fristående aktörer och andra samverkansparter. Olika typer av digital samverkan kommer att stöttas, både genom specifika användargränssnitt till olika partners, men även tillgång till öppna data och API:er för automatiserad systemintegration.

Ökat digitalt förtroende genom fokus på info och IT säkerhet
Kontinuerlig komplettering av Arbetsförmedlingens säkerhetsplattform, både med nya komponenter i takt med nya hot, men även påkoppling på ännu fler existerande produkter.

Automatisering och intelligens i kontrollverksamheten
Utökad automatisering och inbyggd intelligens i kontrollverksamheten, både för arbetssökande, arbetsgivare och fristående aktörer.

Digitaliserad och automatiserad myndighetssamverkan
Slutförande av införandet av nationella byggblock på uppdrag av Digitaliseringsmyndigheten som kommer effektivisera samarbetet mellan svenska myndigheter, samt övriga samarbeten som möjliggör effektivare stadsförvaltning och bättre beslutsunderlag mellan olika myndigheter såsom Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Skatteverket, Migrationsverket, etc.

Automatisering och effektivisering av IT-verksamheten
Avveckling av legacy, automatisering av både utvecklings- och driftsaktiviteter etc.

Ytterligare automatisering och effektivisering av stödverksamheten
Utöka genomförd effektivisering som genomförts genom robotisering ta vidare arbetet med att ha mer automatiserade processer samt AI-integrering för bättre beslutsstöd

